

Samenwerken op het gebied van zorg, sport en bewegen

Hoe doe je dit vanuit de gemeente?

Iedereen heeft baat bij voldoende sport en bewegen. Voldoen aan de [beweegrichtlijnen](#) kan helpen chronische aandoeningen te voorkomen, verlaagt de ziektelast bij bestaande aandoeningen en helpt progressie van aandoeningen te beperken. Verder zorgen sport en bewegen ervoor dat mensen:

- ➔ langer zelfredzaam zijn
- ➔ fitter en actiever zijn
- ➔ beter mee kunnen doen in de maatschappij
- ➔ zich mentaal beter voelen

Ook vanuit beleid is steeds meer aandacht voor de samenhang tussen een verbeterde leefstijl en gezondheidswinst. Denk bijvoorbeeld aan het nationaal (en vaak ook lokaal) Sport -en Preventieakkoord. Een intensievere samenwerking tussen zorg, welzijn en sport faciliteert in een beter mentaal en fysiek welzijn en meer sociale contacten onder inwoners.

Belang inzetten sport en bewegen

Gemeenten zijn vanuit de Wet Publieke Gezondheid (WPG) en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) verantwoordelijk voor het welzijn van hun inwoners. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) stuurt aan op onderlinge samenwerkingen, zodat een gezonde generatie in een gezonde leefomgeving opgroeit. Door zorg, sport en het sociaal domein met elkaar te verbinden zet je in op de preventieve taken en kan de sport- en beweegdeelname stijgen. Bijvoorbeeld door het aanbieden van laagdrempelig beweegaanbod voor mensen met lage sociaaleconomische positie (SEP), senioren en mensen met een risico op chronische aandoeningen.

Wist je dat...

Meer sporten en bewegen effect kan hebben op:

- ➔ **Versterken van de sociale basis:** sport en bewegen versterken de sociale cohesie. Door samen te bewegen kun je nieuwe mensen leren kennen, vriendschappen sluiten en gevoelens van eenzaamheid verkleinen.
- ➔ **Maatschappelijke opbrengsten:** sport en bewegen kunnen zorgen voor een betere kwaliteit van leven en voor extra levensjaren. Benieuwd naar de maatschappelijke kosten en baten gerelateerd aan mensen die sporten en bewegen? Gebruik het [SROI-dashboard](#).

Hoe pak je dit aan?

1. Verbind met zorg- & sportprofessionals

Integraal werken helpt goed om in te zetten op een [gezonde gemeente](#). Verbinding leggen met verschillende partijen in de zorg en sport is hierbij essentieel. Verbind partijen met elkaar door bijvoorbeeld een gezamenlijke vergadering te organiseren. Het lokale Preventie- en/ of Sportakkoord is hier een goed aangrijpingspunt voor. Denk bijvoorbeeld aan het thema overgewicht vanuit het Preventieakkoord, waarbij zowel zorg als sport een rol kunnen spelen:

- ➔ Rol zorg: signaleren, informeren en verwijzen naar sport- en beweegaanbod.
- ➔ Rol sport en bewegen: mensen begeleiden naar bestaand beweegaanbod en waar nodig passend sport- en beweegaanbod creëren.

Werken zorg en sport al samen? Probeer dan vanuit jouw positie hiervan op te hoogte te zijn en blijf betrokken. Zorg dat bij de samenwerking al vanaf het begin wordt nagedacht over de borging. Verbind met de volgende partijen/partners:

➔ **Zorggroepen/Regionale ondersteuningsstructuren (ROS)**

In verschillende regio's zijn zorggroepen en ROS-netwerken actief. Hier liggen kansen om in gesprek te gaan over de samenwerking tussen zorg en sport. Dit sluit vooral aan op de vraagstukken en doelgroepen waarmee de zorg zich bezighoudt, zoals diabetes type 2, overgewicht, COPD en hart- en vaatziekten. Via '[Hechte Huisartsenzorg](#)' of '[InEen](#)' vind je informatie over de zorgorganisaties in jouw regio.

➔ **Lokale partners**

Naast de ROS-netwerken zijn er veel lokale partners waarmee je kunt verbinden. Denk aan de lokale fysiotherapeuten, gezondheidscentra, [adviseurs lokale sport](#), Platform Ondernemende Sportaanbieders ([POS](#)) en sport- en beweegaanbieders.

2. Samenwerken met andere beleidsterreinen

Sport en bewegen zijn steeds minder doelen op zich en worden juist meer ingezet als middelen om maatschappelijke doelen te bereiken. Zoals het terugdringen van gezondheidsachterstand en het stimuleren van bewegen bij mensen met een chronische aandoening. Kijk binnen jouw gemeentelijk beleid (zoals het sociaal domein) naar wat sport en bewegen kunnen betekenen. Denk bijvoorbeeld aan gezondheid, welzijn, sociaal en ruimtelijke ordening. Bespreek met elkaar de volgende punten:

- ➔ Welke initiatieven lopen er vanuit de verschillende domeinen?
- ➔ Welke ambities hebben de verschillende domeinen?
- ➔ Hoe koppelen jullie deze ambities en initiatieven aan elkaar?

3. Zet een buurtsportcoach in voor de samenwerking tussen zorg en sport

Een buurtsportcoach en coördinator sport en preventie kunnen de samenwerking tussen zorg, sport en bewegen faciliteren en ondersteunen. De coördinator sport en preventie fungeert als een spin in het web door het opbouwen en onderhouden van een netwerk. Daarnaast begeleidt de buurtsportcoach mensen naar sport- en beweegaanbod. Is het gewenste aanbod er niet? Dan kan de buurtsportcoach dit opstarten. Door gesprekken te voeren met bovenstaande partijen achterhaal je de behoeften van deze partners en waar je een buurtsportcoach op in kunt zetten. Zet vervolgens een opdracht uit voor een buurtsportcoach om op deze behoefte in te spelen. Lees [hier](#) meer over de buurtsportcoachregeling.

Breng in kaart hoe de wijk ervoor staat en waar winst te behalen is. Er is veel data beschikbaar over de gezondheid van de inwoners. Hoe staat het met de gezondheid van de inwoners en zitten hier verschillen in de wijk? Waar zet je dan als gemeente op in? In de tool '[Werken met lokale data in de sport](#)' lees je waar deze data te vinden zijn en hoe je deze inzet.

4. Stimuleer interventies of programma's op het gebied van sport en bewegen

Een makkelijke manier om sport en zorg te laten samenwerken, is via [interventies of programma's](#). Als gemeente kun je de opdracht richting uitvoeringsorganisaties (zoals Sportservice) zo inrichten dat interventies hier een onderdeel van zijn. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van de Nationale Wandeluitdaging waarbij zorg en sport samenwerken, valpreventieprogramma's, of de inzet van de [Gecombineerde Leefstijlinterventie](#) (GLI) in de regio.

5. Ga aan de slag met Positieve Gezondheid

Denk bij het ontwikkelen van beleid aan [Positieve Gezondheid](#), waarbij sport en bewegen een van de pijlers vormen. Positieve Gezondheid helpt gemeenten tot een geïntegreerd beleid te komen. Waar gemeenten voorheen per domein aan beleid werkten, biedt Positieve Gezondheid de kans om meer de verbinding te leggen met indirecte, achterliggende factoren bij het aanpakken van (gezondheids)problemen.

Ook is er meer oog voor wat er daadwerkelijk speelt in de gemeenten doordat inwoners betrokken worden. Denk hierbij aan vragen zoals: wat heeft de inwoner nodig om gezondheid en geluk te verbeteren? Wat gaat er al goed? Waar loop je tegenaan? Met de inbreng van inwoners wordt gewerkt aan verbeteringen in de wijk.

Meer informatie?

Hopelijk helpen deze tips jou op weg! Op de hoogte blijven? [Meld je aan](#) voor de Kennisupdate Gemeenten.

